

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CLVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

Secundo dictum, & declaratio Lapi, & Dominici, in d.c. susceptu, per illum tex. procedunt, quando esse- nus in officio, seu beneficio vacaturo, & in eius con- cessione, & ita loquitur text. in d.c. susceptu. Secus si essemus in concessione officii, seu beneficii uacatis fa- cta in certo casu, pura mortis, seu alio modo, na tuc ille, cui sic fuisset prouisum, admitteretur non solum in casu expresso, sed etiam in quocunq; alio casu, in quo etiam per aliam psona vacasset, ut uoluit lo. Cal- de. in quadam sua disputatione incipien. Papa contu- lit, quam opinionem sequitur Egid. in d.c. susceptu, qua confirmari postea secundum illum, attenda illo- rum uerborum propria significatione. Et ita in praed- ictis de iure esse existimaui. Laus Deo.

S V M M A E.

- 1 Indebite exigitur id, quod ultra salarium exigitur, quando quis de salario debet contentari.
2 In solitis, & consuetis qua tempora sunt spectanda, & nu. 6. 11. & 14.
3 Successori in dignitate, seu in officio, & magistratu debentur sala- ria, & ea, quae praedecessoribus dari consueuerunt, & con- suetudo in his est attendenda, & nu. 9.
4 Salarium consuetum semper tam officiali, quam cuiusq; alij tra- cti est constitutum uideatur, etiam non facta mentione salarij, nec illius quantitatis.
5 Locatio, in qua de certa mercede mentio non est facta, intelligitur facta mercede consueua.
6 Solita, & consueua quae esse intelligantur.
7 De consuetudine, seu de consuetis ubi fit mentio, intelligitur de lon- ga, & praescripta consuetudine.
8 Consuetudo non praescripta non derogat consuetudini praescripta.
9 Verba extensionem recipiunt propter consuetudinem.
10 Salariorum appellatione in dubio quae comprehenduntur.
11 Consueua ab officiali exigere non sunt prohibita, nec indebite exi- guntur.
12 In uarietate temporum quando ultima tempora sint inspicienda.
13 Bal. in l. si mater, C. de statu defuncti, declaratur.
14 Salarium quando debeatur, secundum quod ultimis temporibus datum fuit praedecessori.
15 Quid si dictum esset cum salarijs, & emolumentis solitis, & con- suetis, & num. 14.
16 Bal. in l. binos, C. de aduoca. diuer. iudi. declaratur.
17 Solitum, & consuetum differunt, & quomodo, & in quo tempo- re utrumq; uerificetur.
18 L. mela, §. sed si alimenta, ff. de alim. & cib. lega. declaratur.
19 Consuetudo per quos actus, & quomodo inducatur.
20 Verba solet, & solita sunt, denotant perpetuitatem, & non tem- poralitem.

E P I T O M E.

OFFICIALI electo cu salariis, emolumentis, hono- ribus, & oneribus solitis, & consuetis deberi omnia il- la, quae praeteritis officialibus diu, & longo tempore etia p lignis, & qbusda aliis menstrualiter dari con- sueta fuerut, demonstratur, quauis ex capitulis ciuitati concessis officialis de salario contentari, nec ad aliud ciuitatem indebite grauari debeat, & officiali praedecessori in ultimis annis ultra salarium nihil pro lignis, aut aliis datum fuerit.

C O N S I L I V M C L V I I.

PER hoc dubio, an R. D. Gubernatori moderno debeant ea, q p lignis, & qbusda aliis singulis mensib dari, & concedi co- sueta fuerut ceteris Gubnetoribus ciui- tatis Parmae tam tpe Illustrissimi Ducis Mediolani, q tpe dñi Regis Christianissimi, & ultimo S. S. R. Ec- clesiae usq; ad modernu do. Gubernatorē, uideretur prima facie dicēdu, ea no deberi, in primis, qatex ca- pitulis dictae ciuitati concessis p S. D. N. concessum, & dispositu fuit, q Gubernatores contententur de sala- rio, nec ad aliud ciuitatem indebite grauet, ergo vl-

tra salariu ipsis debitū nō possunt aliquid exigi, quin illud indebitē exigi diceretur. arg. l. i. C. de aduoca. diuer. iud. & ibi & solatia, hō- ria cōi consensu depatata, & c. iuncta l. i. ff. de & extraordinaria. cogit. ibi dum modolignis, rium quātitas nō egrediat. Secūdo cōsiliu- 2 est, q t ex quo huc moderno Gubernatori apostolicā, & per literas patentes sui gubernatō- sa fuerunt emolumenta solita, & cōsueua, hō- bent posteriora tempora spectari, arg. l. i. C. de ma- mater, C. de statu defuncto, & est bonus tex. la, §. sed si alimenta, ff. de alimen. & cib. lega. mis annis praedecessoris gubernari, & praedecessor non fuerunt praedecessori soluta, neq; praedecessor huc moderno Gubernatori solū debet intelli- cessa ea, quae ultimis annis fuerūt praedecessor cessa, & nō illa, q tētia diu, & longo tpe alij pra- cessa fuissent: & ita in terminis nostris uideatur minare, Bal. in l. binos, C. de aduoca. diuer. iud. sed si alimēta, & dicit Bar. in l. i. C. quomodo iud. per d. l. mela, q solitum dicitur esse illi mel, & una uice factū est, & tempus ultimis attendi, ut ibi, & secūdu Bal. in d. l. si mater, interuenit, posteriora tpsunt spectanda, q obstatibus, contrariū in casu nostro ueritate- ror, q Reue. D. Gubernatori moderno omnia illa, q praeteritis Gubernatoribus da- cedi cōsueua fuerūt, ex quo gubernari dicitur fuit illi cōcessum, cū salariis, emolumentis, bus, & oneribus solitis, & cōsuetis, ut secūdu mihi proponuntur, ex literis patentibus dicitur, quoniam t successori in dignitate, seu in offi- magistru debentur ea, quae praedecessoribus da- sueta fuerunt, & in his cōsuetudo est attendenda. §. ludi, ibiq; Bar. & gl. ff. de uar. & extra. recep- gitratas, ff. ad municipia, & in §. i. in auth. de uoc. in sinu. cū gl. facit tex. in c. ex parte, de elec- ubi ad mensurā solitā, & cōsueua solui debet. 4 Bal. in l. licet, in fi. C. locati, q t salarium cōcedi per dari uideatur tacite constitutum cōcedo ad id etiam nō facta mētionē salarii, nec illius quant- & idē est in salario potestatis, & aliorū officio- cundū lac. de Are. & Cyn. qui ita notat, in l. i. eo. tit. quod uerum est in taxatis certo modo, quod si nolit, §. qui assidua, ff. de ad. l. et d. in salario, qd difformiter secūdu merita personarū stituitur, arg. l. salarium, C. mada, & in d. l. accip- 5 quit, q t ubi in locatione mētio de certa mercede est facta, debet intelligi de mercede secundum con- suetudinē praeteritā, qd facit, ut electus ad id officium intelligatur cum salario consuetudo con- faciūt no. per Bal. in l. etiā, in fi. uer. C. de uer. i. tex. in l. si seruus pluriū, in fi. ff. de lega. i. ubi nota- nia ipsius patrisfamilias consuetudo, demonstrat- nis, in qua uerfatus est, exquirenda est, & dicitur hoc in casu nostro dicēdu est, in quo dicitur, qd hoc assumptus fuit ad gubernari officiu cum iura- emolumentis solitis, & consuetis, & idē conuen- sumprus, ut ei debeat omne id, qd praedecessor dari cōsueuerat, & cōsequenter illud etiā, q p lignis menstrualiter dabatur, ex quo certum est, qd & consuetū erat: & ad propositum bene intelli- in auth. ut iud. sine quoquo suffra. colla. a. ubi nota- tamen, ubi subrogato in officio ab ipso dicitur debetur oē id, qd cōsueuerat percipere, illa in d. c. cū fuit suppositus, q tex. cōcordat cū re. in l. i. C. de adu. diuer. iud. & facit tex. in l. i. de ann. & capit. & i. d. auth. ut iud. sine quoquo i §. sic igit, ibi tu nec ultra ea, q occalidē p- 6 à nobis eis diffinita sūt. Praeterea t cū plura

ce dit, quando in literis dictum esset cum salario solito simpliciter, non autem cum salario consueto: & ita proprie loquitur d. l. mela, quem rex. Bal. pro se allegat, & dictum doctoris semper debet intelligi, & restringi secundum legem, quam allegat ad tradita per Bar. in l. non solum, §. liberationis, ff. de liber. lega. In casu autem nostro d. l. in literis cum emolumentis, seu salarijs solitis, & consuetis, ergo debet intelligi de ijs, quæ longo tempore fuerunt præstita, & nõ de ijs, quæ ultimo tempore per duos annos, uel circa data fuerunt. Præterea ¶ text. in d. l. mela, §. i. non uidetur probare, quod id dicatur solitum esse, quod una, seu ultima uice factum fuit, nam ibi testator reliquit alimenta per hæc uerba, alimenta, quæ uinuis præstibam, relinquo, & sic non fuit usus his, uel similibus uerbis, alimenta solita: Et dicitur ibi, quod debentur illa, quæ solitus erat præstare, tempore mortis, quæ uerba potius innuunt intelligi de ijs, quæ perpetuo solitus erat præstare, quàm quæ ad tempus, nam uerba solent, seu solita sunt denotare perpetuitatē, & non temporalitatē l. qui saltum, & ibi Bart. ff. de legatis 3. Inducendo ergo rex. in dicta l. mela, §. i. ad propositum quoniam nostræ solum probabit, quod si simpliciter fuisset promissum salarium, in dubio deberet intelligi de eo, quod ultimo loco solitum fuisset præstari, & sic ultimo tempore fuisset præstitum, & perpetuo, & sic per longum tempus, d. l. qui saltum, uel, ut dicit Bar. in d. §. i. Et hic non est casus noster, quia non fuit promissum salarium, seu emolumentum simpliciter. Quare dicendum est, aut id, quod dixit Bal. in d. l. binos, debere intelligi, uel, ut primo loco dictum fuit, uel quando literæ dicebant cum salario solito, uel quando simpliciter mentionem faciebant de salario, & emolumento absque distinctione solito, uel consueto per prædicta, aut Baldum non rectè fuisse loquutum per ea, quæ supra dicta sunt, & quæ uoluit Bart. in d. l. mela, §. i. & in d. l. i. C. quomodo, & quando iud. iuncta d. l. qui saltum. Et ita iuris esse arbitror. Laus Deo.

S Y M M A E.

- 1 Collegia artificum ciuitatum recepta, et approbata possunt inter eos absque confirmatione, & licentia alicuius superioris statuta in concernentibus artificum suum facere.
- 2 Et quando statuta huiusmodi confirmatione superioris requirant.
- 3 Statuta collegiorum artificum sunt inter ipsos seruanda non solum coram suo massario, & iudice, sed etiam in alijs curijs.
- 4 Statutum alicuius uniuersitatis augens uolentibus illam uniuersitatem ingredi quantitatem pecunie solui solitam tanquam ambitiosum, & monopolium continens non ualet, nec seruandum est;
- 5 Maxime si loquatur negatiue, & prohibitiue, Et quando hæc procedant nu. 11.
- 6 Statutum à superiore editum nec ambitiosum, nec monopolium continere dici potest.
- 7 Filius magnatis natus ante, quàm pater suus esset effectus de magnatibus, non dicitur filius magnatis, ut gaudeat beneficio concessio filijs magnatum, sed illo gaudent filij postea nati.
- 8 Idem de filijs regis, presbyteri, & senatoris.
- 9 Statuta, eorumque uerba debent proprie à iure communi intelligi, & interpretari.
- 10 Declarans, & interpretans id, quod prius statutum fuerat, nihil addit, nec de nouo inducit.

E P I T O M E.

STATUTUM artificum alicuius uniuersitatis loquens de filiis dictorum artificum intelligitur de natis, postquam eorum pater artifex de illa uniuersitate fuit effectus, & non de natis ante.

Et statutum postea per dictos artifices factum, differentiam faciendo inter tempore, quo eorum patres uniuersitatem diuntur, & illos filios, qui post ingressum in eam, nihil de notio disponit, sed prius clarat, & interpretatur.

CONSILIVM CLVII

RESPONDENDVM est in casu nunc agitur, quod collegia artificum, quæ sunt recepta, & approbata sunt absque alicuius superioris confirmatione, & licentia inter eos, ac in concernentibus suum statuta facere, quibus in huiusmodi modo statuta huiusmodi potestatem superioribus iurisdictionem non tangant, sed omnium iudicium, & C. de constit. potest. auctoritate legis, & iuris cõsirmata certè expressè declarat Salic. post glosam in d. l. opinionem hanc esse eõdem attestat: contra autem requirent, quando cumque ligentur alterius professionis, aut aliter ius supergerent, & hoc modo intelligatur id, quod Bal. in d. l. §. C. de iurisd. omnium iudicium se uoluit expressè in d. l. §. C. de constit. peccat declarat Salicet. cum quibus concordat Bar. in l. ius priuatorum, & aequaliter in l. C. dictio omnium iudic. & hoc dicit esse de d. l. §. C. de constit. pec. ubi in eod. in d. l. inquit, mercatores, & alios artifices posse inter se statuta facere, quia dicuntur confirmata, & alicui confirmatione superioris legis municipalis non indigent, ut in d. l. auth. de fideiusorib. in §. ubi casus, & in d. l. sunt ad hoc multum notabiles secundum Baldum & eorū, quod in d. l. §. C. de iurisd. omnium iudicium esse nõ solum coram suo massario uniuersitatis in alijs curijs, & Ale. ibi in apost. plura allegat approbat. Ex quibus inferitur, quod statuta huiusmodi quæ sunt in uiridi obseruantia, & eorū ualere, ex quo eorum collegium (seu) ab eorum illorum statutis fuit receptum, & approbatum à superiore legati uice fungente, cui de iure potestatis legationis permissum est facere perpetua omnes de legatione ligantia cõfirmati, & c. i. extra de locat. quoniam propter confirmationem, & approbationem à legato illa censentur statuta legati iuxta l. §. S. in d. l. C. de ueter. iure enuelean. & habetur in d. l. cõfirmatione utili, uel inutili, & præsertim Reuerendissimus legati de latere uices agens nõ 1482. de mensis decembris per modum statuti statuit, & ordinauit ea, quæ Brentatorum statutis obseruant, & inter alia, quod uolentes in legio aggregari debeant per scrutinium libras massarum, & homines dictæ uniuersitatis albas, & nigras recipi, & approbari, & sic soluere teneantur libras quadraginta quibus ptis filijs brentatorū, ut in literis authenticis brentatoribus à dicto Reuerend. concessis continetur. ¶ His ita se habentibus, difficultas nunc inter quadam ordinatione, seu statuto facta inter rium, & homines prædicte societatis, quod licet de cætero aliquem dictam societatem ingredi, & tempore ingressus filios iam ingressos, illi sub nomine patris societatem ingredi possint, nisi tanquam extranei libras quadraginta quinque soluerint, filij autem nati post ingressum libras sex tantum pro quolibet